

Oppstartsmøte tiltaksplaner Knutshø

16. mars 2023

Møte i prosjektgruppa

Til stede: Håkon Nordseth (Vara for Bente Fossum), Bjørn Rangbru, Simon Heier, Gunhild Kirsti Sem, Ragnhild Eklid, Bjørn-Arild Sveen, Bjørn Gussgard, Tom Hjemstæteren, Einar Skadberg, Narve Hårstad, Kristian Lund Vang, Are Endal Rognes

Forfall:

Referent: Are Endal Rognes

1 Velkommen

1.1 Velkommen, oppdrag mandat, tidsramme.

Bjørn ønsker velkommen og orienterer om oppdraget og mandatet til prosjektgruppa, se presentasjon.

Presentasjon av medlemmene i prosjektgruppa.

Diskusjon/spørsmål:

Det ble stilt spørsmål om prosjektgruppa skal bestemme hvem som skal sitte i eventuelle arbeidsgrupper/faggrupper og hva/hvordan de skal jobbe. Det bekreftes at dette ligger i mandatet til prosjektgruppa.

Er det tenkt referansegrupper, slik det er foreslått for enkelte av tiltaksplanprosessene? For prosessen i Knutshø er det ikke lagt opp til det.

Er det lagt opp til orienteringer i lokalpolitiske organ? Per i dag er det ikke det.

Det er viktig å forankre problemstillingene faglig i første omgang og komme godt i gang med arbeidet i prosjektgruppa i første omgang. Da vet en litt mer om arbeid, prosess og mulige tiltak. Så er det viktig å opplyse om innspillmuligheten for aktuelle aktører og lokalpolitikken underveis og holde disse orientert underveis i prosessen. Ideelt sett skulle en hatt bedre tid til orienteringer og forankringer for mulig berørte parter og politiske organ, men tiden til prosessen er knapp og en må derfor jobbe effektivt med faget i gruppa.

Oppdal kommune hadde en orientering for lokalpolitikerne om tilstanden for villreinen i kommunen rundt nyttår. Dette har nok åpnet øyene for en del folk lokalt og bidratt til å skape en forståelse for utfordringene. Dette er viktig i hele denne prosessen. Skape forståelse for at villreinen i Knutshø sliter og at tilstanden må bedres.

Det presiseres fra Statsforvalteren at mandatet til denne gruppa er å foreslå tiltak for å bedre forholdene for villreinen. Politisk involvering og avveining mellom ulike brukerinteresser kommer på nasjonalt plan.

Det kan virke som direktoratet ikke har tenkt nok på politisk involvering når de har lagt løpet for prosessen. Det er veldig liten tid til politisk involvering sånn som tidsramma er per i dag. Viktig å presisere at prosjektgruppa skal foreslå tiltak, departementet skal vedta de. Det vil underveis i prosessen foreligge utkast som folk kan se på, kommentere og komme med uttalelser på. Mange kommuner har sagt at de kommer til å sende inn innspill til arbeidet.

Simon orienterer om fremdriftsplanen og disposisjon til tiltaksplan, se presentasjon.

Statsforvalteren vil lage et tidsrom for prosjektgruppa med tidsplan, fremdriftsplan ol. Det er foreløpig satt opp to prosjektmøter i mars. Det er viktig med to møter for å få på plass ønsker til scenarioanalyser som skal oversendes Miljødirektoratet innen utgangen av mars. Neste møte etter det vil sannsynligvis bli i mai, men dette kommer vi tilbake til.

2 Tilstandsklassifisering Knutshø

2.1 Resultater fra kvalitetsnormen for villrein i Knutshø

Are orienterte om resultatet fra klassifiseringa for Knutshø. Se presentasjon.

Det kommenteres at nedgangen i kalvevekter har skjedd de siste årene, mens andelen kalv har gått nedover på lang sikt. Her kan det være ulike årsaker på de to.

Bjørn orienterte om utfordringsbildet og påvirkningsanalyser. Se presentasjon.

Bra å jobbe etter tabellen presentert av Bjørn. Det er en ryddig måte å sett opp problemer og foreslåtte tiltak på.

Det er viktig å gå tverrfaglig til verks når en skal jobbe med flere av problemstillingene i Knutshø. Dette gjelder både arbeid med saueparasitter på rein, beitetrykk mm. Her må en søke støtte i landbruksfaglige miljø og gå bredt inn i problemstillingene. Se på vegetasjonskartlegginger, gjengroing, beiterapporter mm. Når det gjelder saueparasitter må en se på smittepress, parasittbehandling av sau mm.

Har vi en bestand med yngre simler enn det som er ideelt på grunn av skjev aldersavskytning?

I Knutshø var det tidligere vanlig med korttypen «fritt dyr under 60 kg». I jaktsituasjoner med pressede flokker går dyrene tett i ring og få dyr stikker seg ut. Til slutt tar ofte ei godt voksen simle styringa og bryter ut av flokken og leder denne bort fra området. Disse er da særlig utsatt

for å bli skutt siden de er først til å stikke seg ut. Hvis dette skjer ofte så kan det føre til at det skytes et høyere antall godt voksne simler, som er de beste produksjonsdyra. Hvis dette pågår over tid vil en kunne ende opp med en bestand av yngre simler. Er det slik i Knutshø? Og kan det være noe av årsaken til dårligere kalveproduksjon og utslag på middels kvalitet i klassifiseringa etter normen?

Kommentar til dette: Korttypen under 60 kr er nå tatt bort i Knutshø. Folk klarte ikke å vurdere dyr som var under eller over 60 kg og dette førte til at folk skjøt simler for å være sikre på å være under vektgrensa. Dette er nå omgjort til fridyrkort. Folk skyter da bukk istedenfor simler i de fleste tilfeller. I bestandsplanen har antall simler økt. Andel simler er over målet i bestandsplanen. Det er bra med tanke på kalveproduksjonen senere år. Det er en tendens til at alle dyr er lettere i dag enn før. Kan det skyldes at folk løy på vekta tidligere. At folk ville gi inntrykk av at de hadde båret tyngre bærer enn de hadde. Og da at dette har endret seg til at vi i dag har mer nøyaktige vekter?

Hvor gode kalvevekter har vi?

Blir kalveslaktene nøye nok veid? Her varierer det mellom ulike områder hvor god kulturen for veiing er. Med unøyaktige vekter kan konklusjonene som kommer ut av klassifiseringsarbeidet bli feil. Her bør rettighetshaverne pålegge jegerne å veie dyrene nøyaktig slik at en er helt sikker på å ha pålitelige data til klassifiseringsarbeidet.

Predasjon til rovvilt?

Det foreligger liten kunnskap om tap av villrein til rovdyr. Vi vet at vi i Knutshø har predasjon av både jerv og ørn på rein. Men hvor mye dette utgjør vet vi lite om. Samtidig har vi tall på sau tatt av rovdyr. Dette er ei problemstilling vi må tørre å ta tak i å jobbe med. Tap av rein til rovdyr og tap av sau til rovdyr er gjerne noe en kan se på i sammenheng.

3 Scenarioanalyser

3.1 Aktuelle scenarioanalyser for Knutshø

Are orienterte om Norsk Institutt for Naturforskning sitt verktøy for å se på påvirkninger menneskelig bruk og infrastruktur har på villreinen sin områdebruk og vandringsmuligheter (se notat).

Her finnes det flere eksempler på at fjerning av menneskelige installasjoner vil kunne øke reinens områdebruk og trekkmuligheter betraktelig. Miljødirektoratet har satt av penger til at de ulike prosessene med tiltaksplaner kan melde inn ønsker om scenarioanalyser for sine områder. Dette vil kunne være til hjelp for å se på effekten av ulike foreslåtte tiltak og for å lettere kunne prioritere mellom ulike tiltak. Fristen for å melde inn ønsker om scenarioanalyser er innen utgangen av mars.

Kan et slikt verktøy brukes til å si noe om reduksjon i biltrafikk og ferdsel på veier i Knutshø? Ja, trolig til en viss grad, men dette kommer an på hvor konkret en kan være og kunnskapsgrunnlaget på ulike påvirkningsfaktorer. Men dette vil kunne være et godt verktøy for arbeid med tiltaksplaner.

Drøfting av fagtema/grupper

Flere tema ble kort drøftet, hvor landbruk, vannkraftutbygging og rovdyr skilte seg ut. Øvrige tema var juridiske vurderinger ift. planlagte tiltak, referansematerialet fra tamreinforvaltningen, økende fokus på mineralleting i fjellet. Landbruket burde involveres før lamminga, dvs. at man kun har en liten uke etter påske å gå på. I forbindelse med revisjon av forvaltningsplan for Knutshø så skal de se på motorferdselregelverket som også bør være relevant i dette arbeidet. Ikke nødvendigvis en egen gruppe, men bør løftes som en problemstilling.

Simon orienterte kort om innspillmuligheten på Statsforvalterens nettside, og felles arbeidsrom på temas som er opprettet.

Det ble kommentert at det var tett program med litt lite tid til diskusjoner.

Møtet ble avsluttet 18.36